

מסורת הש"ס

(א) לעיל יט: פסחים ט.
 (ב) ו"ג, (ג) כתובות פ:
 (ג) [לעיל יט: כתובות פ:]
 (ד) לקמן נב. [פה. כתובות
 נג: פ:]

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף רע"י

[illegible]

תום' חד מקמאי

ספק או סבא וספק נכסי
יבם חורליקין:
מתניתין ושומרת יבם
נשפלה לה נכסי מוריס
ב"ש ובי"ב שמוכרת
ותנת וקיס מתה מה
יעשו בכתובתה ובנכסי
הנכנסין והיוצאין עמה
ב"ש ואמרין חילוקי בי"ב
ואמרין נכסי בחזקת
וכתובתה בחזקת יורשי
הבעל נכסי הנכנסים
היוצאין עמה בחזקת
יורשי האב והיה לנצי"ב
שמן בחזקת יורשי הבעל
נצי"ב בחזקת ואע"ג דרבי
נחמיה חבית עליו ועל

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

לח.

עין משפט
נר מצוה

לָב א מִי פִּה מַהֲלֹכֹת
מַחֲלֹת הַלֵּב ד ה סָמָה
עֶשְׂן ו טוֹשֵׁעַ אֵימֹן
קָסָב סָפֶר ח
לָד ב מִי שֵׁם טוֹשֵׁעַ שֵׁם
סָפֶר ז
לֶח ג מִי שֵׁם טוֹשֵׁעַ שֵׁם
סָפֶר ח
לֹ ד מִי פִכִּיז מַחֲלִי
אֲשֹׁת הַלֵּב י ופִּג
מַהֲלֹכֹת מַחֲלֹת הַלֵּב י
סָמָה עֶשְׂן נָא טוֹשֵׁעַ
אֵימֹן סִימֹן קָס טוֹשֵׁעַ ה
לִז ה טוֹשֵׁעַ סִי מִי
לח ו מִי שֵׁם טוֹשֵׁעַ
הֶסֶע סִי קָסָב
סִי:

לפני ז' מיי" שם ופ"א
מהלכות יבום הל' א'
טו"ש"ע אה"ע שם סעיף ג'
וסממן קסו סעיף ד':

תוֹם' חר' קומאָר' (תשיכ)
אשמונע צו' יחזקוי וירשי
הבעל ער וירשי האב
האב כיון דשומרת
יחזקוי האב יבם במקום
בעל האב וכנסה שווא
מחזוק כבנותו כן הוא
מחזוק בנצ'ה ורמב"ם
תשכב גב' שומרת עבד נמי
יחזקוי האב שומרת
אליבא דהלכתא שומרת
נכנסה מן הארושין כל
הנכנסים בחזקת ל"ש נפלו
ל' חיי ארוס ל"ש נפלו
ל' כה שומרת שומרת יבם
ל"ש עבד בה מאמר ול"ש
לא לבד בה מאמר ל"ש
בחייה ולפרות ולבית מה
לוגוף הנכנסים ואם היתה
שומרת יבם מן השוארין
נכנסה הנכנסין וירוצאם
בעבד וקיים אפלי שיהא
בה מאמר ואם מהת נכנסים
בחזקתן כתובה נצ"ב
בחייה וירשי העבד. נמי
בחזקת וירשי האב ואפי'
עשה בה מאמר ואם
היתה שומרת יבם מן
השוארין נפלו ל' הנכנסים
כשואר תחת בעלה אפי'
כרבא דאמר דו עריפא
מידה ל"ש עבד בה
מאמר ל"ש לא עבד
בה מאמר והשאת כשמת
הבעל קלישה ל"ש ירו
היה ויחזקוי הנכנסים
הנכנסים וירוצאן עמה.
אבל לאביא דאמר אליבא
דאביא דר' יוחנן היתה
כשמת הבעל קלישה ליה
דו נכנסים בחזקת וירשי
האב. מיהו ק"ל כרבא
ויחזקוי ואפי' דאמר רב
פפא דהיה מנחי כותיה
אפי' דהיתה כותיה רבא
וק"ל כל חכמי דפליגי
אביי ורבה הלכה כרבה
במצי' ק"ל הלכך
לימכתא כרבה ויחזקוי.
ו"מ אליבא דרבה נכנסים
בחזקת יבם. ורש"י כתב
ויחזקוי וזה דאמר אפי'
דקשיא מהת לאביא ה"ה
לרבה נמי קשיא אדמפניה
ולפריות דאליבא דרבי
יחזקוי. ור' רבנא לא
ל' דרבה לא ר' רבנא
יחזקוי ל'כ"י הואל והללו
נכנסים לייש אבל בחייה
אפי' עבד לא מאמר (3)
לפי הפרושה הוה לא הוה
זרף לאוקמי וירשא אביה
עבד לה מאמר. וה"ל

הָיָה יָבֵם וְדָאִי וּסְפֵק סָפֵק. פִּי' בְּקוֹנְטֵרַם וְדָאִי שִׁיּוּעַ מֵאִיזָה
הוּא זֶה וּמוֹחֶזֶק בְּנִכְסִים וְלֹא דְמִי לִהְיוֹת דְּרַב מִשְׁרָשִׁי לְעֵלִיל
דִּהֵתָם אַע"ג דְּסָפֵק אֵית לִיה בְּנִכְסִים וְזִינָה מִמֶּה נִפְשָׁךְ אִפִּי"ה לֹא
חֲשִׁיצ וְדָאִי לֹלָא יָדַע מִכָּה מִי הוּא זֶה עֲלִיָּהם מִשְׁמַע מִמּוֹךְ פִּירוּשׁוֹ
דְּקָרִי וְדָאִי מִה שׁוּדָאִי נוֹטֵל חֵלֶק
בְּנִכְסִים וְצִפְרָק וְשִׁמְתָה (ב"ב דף קנח:
א) גִּזִּי הָאֵל דְּחֵזֵן כָּל הַבֵּית עֲלָיו וְעַל
אִמּוֹ (ב) אִלּוּ וְאִלּוּ מוֹרִישׁ שִׁחְלוּקָהּ
פִּירָשׁ רִבְּזִינּוּ שְׁמוּאֵל שִׁחְלוּקָהּ יוֹרְשֵׁי
הָאֵם דִּהִינּוּ אֲחִי הָאֵם מֵאִבִּיהָ עִם
יֹרְשֵׁי הַבֵּן דִּהִינּוּ אֲחִי הַבֵּן מִן הָאֵב
רֶאזִין וְלֹא רִנָּה לִפְרֵשׁ יֹרְשֵׁי הָאֵם
זִנִּי הָאֵם דִּהִינּוּ אֲחִי הַבֵּן מִן הָאֵם
דִּהִינּוּ זִנִּימִין דִּלִּי"ה זִנִּימִין דִּלִּי
וְרֶאזִין סָפֵק וְאִין סָפֵק מוֹרִישׁ מִיָּד
וְדָאִי וְאִין קָרָה כֻּלָּל דִּלְטוֹ מִפְּנֵי
שְׁהוּא וְדָאִי זִמְקָתָה הַנִּכְסִים יֵהָא וְדָאִי
זִכּוּלָן וְעוֹד דִּלְמַר הָתָם וּמִיָּתִי לִיה
לְקַמֵּן גִּזִּי כָּל הַבֵּית עֲלָיו וְעַל אֲבִיו
עֲלָיו וְעַל מוֹרִישׁוֹ וְהִתֵּה עֲלָיו
כְּתוּבָת אֲשֶׁה וּב"ח כו' וּמִסָּק דִּיּוֹרְשֵׁי
הָאֵב אֲחִי אִלְמָא אַע"ג דִּש
לֹאֵז זִנִּי אַחֲרִים לֹא חֲשִׁיצִין לֵיה
וְדָאִי וְכֵן צִפְ"ק דְּצ"ק (דף ע. א. שפן) גִּזִּי
אֲחִים שִׁחְלוּקָהּ וְזֶה צ"ח וְנִטְלָן חֵלֶקוֹ
שֶׁל אֶחָד מֵהֶן דִּלְמַר רַב אֲסִי נוֹטֵל
רִבְעֵה בְּקֶרֶק אֹר רִבְעֵה זִמְעוֹת מִשּׁוּם
דְּמִסְפָּקָא לִיה אִי כִיּוֹרְשִׁים דְּמוֹ אִי
לְקוֹחוֹת וְלֹא אֲחֲמִרִי שֶׁלֹּא יִטּוֹל כְּלוֹם
שְׁרִי ע"ה הַמּוֹחֶזֶק הוּא וְדָאִי זִמְקָתָה
נִכְסִים וְכֵן וְכֵן אֲחֲמִר כּוֹלֵה שְׁלִי אִי
אֲחֲמִר חֲזִיה שְׁלִי גִזִּי שְׁנֵים אֲחוּזִים
בְּטִלְתָּ (ב"מ דף ק. ג.) אִלְלָה הֵא דְּקָרִי
הֵכָא יֵם וְדָאִי דִּהִינּוּ מִשּׁוּם שְׁהִיבָם הוּא
וְדָאִי יֹרְשׁוֹ שֶׁל סָפָה אֲזֵל סָפֵק הוּא
סָפֵק אִם הוּא יֹרְשׁוֹ כֻּלָּל אֲזֵל הָתָם
זִנְפֵּל עֲלָיו וְעַל אִמּוֹ לֹא הוּא זִנִּימִין
וְדָאִי יֹרֵשׁ כֻּלָּל חֵי הָאֲחֵר דִּלָּם מִתָּה
רַחֵל קוֹדֵם יוֹסֵף הוּא רֶאזִין נְמִי יֹרְשׁוֹ
וְכֵן זִנְפֵּל הַבֵּית עֲלָיו וְעַל אֲבִיו אִם
מִתָּה הָאֵב קוֹדֵם הוּא זִנְפֵּל חוּב יֹרֵשׁ וְלֹא

בן האחר: וביה חסד אומרים
הנבכים בחוקתן. צפרק מי שמת (צ"ב קמ. וס) פליגי בכהאי גרונא
פירוש צ"ב וצ"ה גבי נפל הצית עליו ועל אשתו וקאמר בגמ' בחוקת מי
פירוש צ"ב צ"ה הלל דקאמרי נכסים בחזקת דהיינו נכסי כאן ברזל
בחזקת מי ר' אלעזר ואמר בחזקת יורשי האשה רבי יוחנן אמר
בחזקת יורשי הצעל ורבי לקיס אמר יחלוקו ופי' בקונטרס צפרק
האשה שנפלו (דכחזות 97 פ: וס) דכי היכי דפליגי התם הכי נמי פליגי
אמתניתין דהכא ורבינו תם אומר דלא דמיא הך לדהתם דהכא לא
פליגי צ"ב בחזקה אלא בנכסי מלוג כדלמך בגמ' דכחזות שירה
מדקמין יחלוקו יורשי הצעל עם יורשי אב כו' אבל התם קמין
סתמא יחלוקו משמע דכחזות נמי פליגי והיינו טעמא דהתם א
הצעל מתא תחלה הוא אלא כמו שגזית בחזקה אב הכא שהיא
הקדוקה ליבס אין לנשה כלום בנכסי הצעל עד אחר החליה דלא
יבנה בחזקה לגבות מחיים ואפשר דכולהו אמוראי מודו הכא
דנכסי כאן ברזל הוי בחזקת יורשי הצעל והא דלא ערבינהו עם
יורשי הצעל אב בחזקה דבר פשוט הוא יותר שהיא בחזקת
יורשין צ"ל למאן דאמר התם בחזקת יורשי הצעל ואם תאמר ולמאן
היא צ"ב הלל שיחלוקו ולא מוקמינן להו בחזקת יורשי האם ויש
לו קצבר דהוי דאורייתא כיון דלאו מכא קודרה קאמין מוקמינן
יורשי האם האם דרגילות הוא שהיא היא מתא קודם דקא חשיב
יורשיהו בחזקת האם וס' תאמר יורשי האשה היכי גבו בחזקה ו
אידם מוריש שזועה לבניו ומיניה לב"ש ניהא דאית להו שטר העומד
לו לרב ושמואל בשזועות וי' משני התם דלתא כב"ש ולר"א דלמך
שמואל אב ר' יוחנן דלמך בחזקת יורשי הצעל ופי' דנכסים בחזקתם
יש לומר דהיא הונחת דלפי שנכנסים בחזקת הצעל וי' אינה
כגבוי דמי אי נמי אר"י דאיכא לאוקמי במטלטלי ואיתנהו בעיניהו
ש משום דהתם בחזקה איירי אב הכא דאיירי בנכסי כאן ברזל שהביא
לקמן (97 פ: וס) המכנסת שום לצעלה אם רצה הצעל למכור לו אמור:

דדריי חד אים לי גנך. וטעגנט צרי הוא דידע מאי קתבע מיניה: **מי איזא למימר הכי.** הא לא ידע מאי קא תבע מיניה אי פלגא צונכקי מיתנא ^(א) אי פלגא מתנא צונכקי יבס ומכא שמי טענות הוא צא עליהם בכל אחת ואחת אומרים לו הבא ראיה: **סבא.** אזי המת

ממנו מי הוא בל ומוחזק בנכסים. ולא
דמיו להאיא דרז משרשיא דלעיל
דהסא אע"ג דספק אית ליה זכיה
בנכסים ממנה נפשא אפילו הכי לא
שחזיז ודאי דלא ידע מכא מי הוא בל
לירש מכא מה הוא בל עליהן: פלגא
דקא מורה לכו שקלי. משקא וזוסי
דקא וטולין שלשה: פילמא אמר ליה.
שני וזוסי פילמא דכולהו נכסי:
דקא אמר ליה אחונא את
ואחונא הוה תרי ואיהו שליש: פש
דיקא. דקמינאו עליה האי אמר כולה
דידי והני אמרי כולה דידן הוא נוטל
חצי וצין שניהם חצי: סבא ויבס
בנכסי ספק. סבא אמר האי בר
מיתנא הוא וצין דאין לו יורש אני
קודם דתנן (ב"ב דף קטו.) האב קודם
לכלל יוצאי ירכו ויבס אמר בני הוא
ואני יורשו דהאב קודם: או סבא
וספק בנכסי יבס. שאין ליבס בני
אחר סבא אמר את בר מיתנא וצין
יורש את בני מקום שאין לו בן וספק
בנכסי אמר בני אני ואני יורשי: חולקין.
דלמא כולה דהאי ודלמא כולה
דהאי. ואין לומר האב ודאי מוחזק
דהא זה בנו אין כאן לאב כלום:
מיתנא' שומרת יבס. ממתנת
ומתפאה ליבס. כמו עניה זו לשוא
שמרה בזה על פי צדקות (דף סב:)
שנפלו לה נכסים. מאביה וסלקא
דעתן שנפלו לה כשהיא שומרת יבס:
ובנכסים הנכנסים ויוצאים עמה.
היינו נכסי מלוג שהקדן שלה קיים
וכשהיא ננקטת בנכסים עמה וכשהיא
יוצאת ויוצאין עמה: ה"ג כ"ש אומרים
וחולקין וירשי בעצלו עם וירשי האב.
דספק נשואה היא וזכה היבס בחצי

וירושלמי מספק שהבעל יורש את אשתו וזו שספק נשואה היא אללו זכי
 בצפלהגא אלל כחובתה מודים ב"ש דנחזקת הבעל היא ולא פלגי בה
 יורשי האב. וטעמא דכולה מתניחין מפרש בגמ': **גמ' מאי שנה**
ירישא ד"פ ומ"ש סיפא דפליגי ב"ש. מאי שנה רישא כשהיא קיימת
 ודלא פליגי ב"ש אלל בכה דילה מחזקין לנכסי דקאמרי מוכרת
 ונכסי דלמחלה ומאי שנה סיפא דפליגי כשמהל לא מוקמי נכסי
 מלוג בחזקת יורשיה: **הא אמר עולא רישא דנפלה כשהיא ארוסה.**
 כשנפלה לייבום מאירוסין ונפלו הנכסים לה כשהיא שומרת יבם:
סיפא דנפלה. לפניו לייבום: **כשהיא נשואה.** הלכך רישא דלגבי
 הארוסה ממנ ק"ל לב"ש תמכור כדתנן לקמן כ"ש וזו שאינה
 אללא זקוקה בעלמא ובז"ה דאמרי בארוסה ודאי לא תמכור לכתחלה
 אללא אס מכרה ונתנה קיים הכא משום דספק ארוסה היא דלגידא
 צייה ולאו אשתו ממנ היא מודו ב"ה דמוכרת ונתנת לכתחלה:
 סיפא

כמוכח דרי ליתן טעם לדבר כלומר בחזקת מי שהיו עד עמה דה
הבעל מנכסי לאן ברזל שהיא הביאה מבית אביה ושמה אותם לצע
דלומר בחזקת יורשי האשה מ"ס מפל הבית עליו ועל אמו דמר
דלומר דשמן קסבר הא"ר מנא דירושא יורשי הבעל דרבנן א"ר
להו בחזקת האשה טפי א"ר מ"ס הכי לא מוקמינן להו ההם בחזקת
יורשי א"ר ונחלין (ב"ב דף קק.) פורענות שבהן מנא מחלה פיידין לא
הא קי"ל כרב ושמואל דאמרי בפרק כל הנשבעין (שבועות דף קט.) דא"ר
בביתא יורשי האשה ניחא דליהו פליג בהדיא שבועות (דף מח.) אדרבי
הוא טעם לדבר למה לי חיפוק ליה דאין אדם מוריש שבועה לצ
מורשת טעם היו בחזקת האשה היתה מורשת מנא לבית שמאי דלמא
שטובל בלא שבועה אלא דלא משני הכי בשבועות אלא דומא להעמידה כ
מבית אביה דרבינו ליהוה בענייניה דאין דאין לצעלה למכור ויזכא למ

(א) ר"ל צנפלו לה נכסים תחתיו דבעל ול"ש נפלו לה כשהיא שומרת יבם לצ"ש יחלוקו. (ב) עי' חוס' לקמן לט ד"ה אע"ג.